

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 186/04-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. novembra 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Báránya a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť Jána Lacha, bytom M., Jany Lachovej, bytom M., a Dany Malej, bytom M., zastúpených advokátom JUDr. D. T., Advokátska kancelária, B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2-9 C 274/92, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Jána Lacha, Jany Lachovej a Dany Malej na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislave III pod sp. zn. V-2-9 C 274/92 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava III p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. V-2-9 C 274/92 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Jánovi Lachovi p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III p o v i n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Jane Lachovej p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Dane Malej p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Okresný súd Bratislava III j e p o v i n n ý nahradiť Jánovi Lachovi, Jane Lachovej a Dane Malej trovy právneho zastúpenia vo výške 22 032 Sk (slovom dvadsaťdvatisíc tridsať dva slovenských korún) na účet advokáta JUDr. D. T., Advokátska kancelária, B., do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Sťažnosti Jána Lacha, Jany Lachovej a Dany Malej vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. apríla 2004 doručená sťažnosť, ktorá bola doplnená 20. mája 2004, Jána Lacha, bytom M. (ďalej aj „sťažovateľ“), Jany Lachovej, bytom M., a Dany Malej, bytom M. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. D. T., Advokátska kancelária, B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2-9 C 274/92.

Sťažovatelia uviedli, že 10. októbra 1993 podali návrh proti Ing. Z. P. a spol. na vydanie nehnuteľnosti a iné, ktorý podaním z 24. apríla 1998 rozšírili. Bývalý Okresný súd Bratislava – vidiek vo veci vykonal pojednávanie 27. novembra 1992 a potom aj v nasledujúcich rokoch a rozhodnutím zo 7. júna 1995 sp. zn. 9 C 274/92 návrhu vyhovel. Na základe odvolania žalovaných Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“)

uznesením sp. zn. 13 Co 183/96 z 31. júla 1996 rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Po zániku Okresného súdu Bratislava – vidiek prešla vec na Okresný súd Bratislava III, ktorý vo veci vykonal pojednávania 16. apríla 1998, 30. apríla 1998, 21. mája 1998, 5. mája 2001, 26. júna 2002, 9. októbra 2002 a 25. novembra 2002. Pojednávanie stanovené na 22. január 2003 bolo zrušené pre zmenu rozvrhu práce.

Sťažovatelia prostredníctvom svojho zástupcu viackrát urgovali vytýčenie pojednávania na Okresnom súde Bratislava III aj krajskom súde, avšak bez náležitej odozvy. Podľa ich názoru Okresný súd Bratislava III svojím postupom vo veci porušil ich základné právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd rozhodol, že nekonaním Okresného súdu Bratislava III vo veci vedenej pod sp. zn. V-2-9 C 274/92 došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, a aby Okresnému súde Bratislava III bolo prikázané konať bez zbytočných prietáhov. Ďalej žiadali, aby ústavný súd rozhodol o tom, že Okresný súd Bratislava III je povinný zaplatiť každému zo sťažovateľov 100 000 Sk v lehote 10 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ako aj uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľov spolu v sume 22 032 Sk. Sťažovatelia zároveň uviedli, že netrvajú na ústnom prejednaní veci.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci vyjadril predseda Okresného súdu Bratislava III, ktorý v liste sp. zn. Spr. 3486/2004 zo 6. septembra 2004 uviedol, že 22. novembra 1996 zanikol Okresný súd Bratislava – vidiek a okrem iného bol prevzatý aj predmetný spis sp. zn. V-2-9 C 274/92, v ktorom sa už konalo o žalobe o určenie prechodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od 11. marca 1992.

V priebehu konania pred Okresným súdom Bratislava III bolo vo veci vydané predbežné opatrenie (č. 1. 252 spisu), voči ktorému bolo podané odvolanie, a bolo rozhodnuté o pribratí žalovanej v 5. rade E. L. (č. 1. 291), pričom aj toto uznesenie bolo napadnuté odvolaním. Krajský súd o odvolaniach rozhodoval 29. júna 2001 (č. 1. 307). Rozhodnutie vo veci je „odvislé“ od skúmania písomností z dôvodu splnenia podmienok predkladaných pri reštitúcii majetku. Súd pri zabezpečovaní týchto písomností musel zistiť,

ktorý archív tieto písomnosti archivuje, a následne tieto písomnosti musel zabezpečiť, čím fakticky suploval činnosť účastníka konania pri preukazovaní jeho tvrdení. Vec komplikuje úmrtie žalovaných v 3. a 4. rade, čo bude mať zrejme za následok účastnícke nástupníctvo „v odvislosti“ od dedičského konania. Z naznačeného sa dá usudzovať, že predmetná žaloba je skutkovo zložitá, pričom vo veci treba tiež skúmať i ďalšie právne úkony (darovanie nehnuteľnosti žalovanej v 5. rade), ktoré pre úspešnosť žaloby bude nevyhnutné posúdiť. Po zániku Okresného súdu Bratislava – vidiek sa vo veci vystriedalo viacero zákonných sudcov. Tieto zmeny mali za následok oddiaľovanie meritórneho rozhodnutia vo veci, keďže každý sudca musí problematiku naštudovať. Vo veci bol vytýčený termín pojednávania na 29. september 2004. Činnosť okresného súdu v zásade vyhodnotil z hľadiska časového za primeranú po zohľadnení objektívnej situácie personálneho obsadenia súdu. Na konaní verejného ústneho pojednávania netrval z dôvodu, že od takéhoto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Predmetom konania pred ústavným súdom bola námietka porušenia základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2-9 C 274/92.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania.

Sťažovatelia 11. marca 1992 podali Okresnému súdu Bratislava – vidiek návrh na vydanie nehnuteľnosti.

Podľa ustanovenia § 20 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Sťažovatelia v petite svojho návrhu výslovne namietali porušenie základných práv Okresným súdom Bratislava III. Ústavný súd preto hodnotil dodržiavanie ústavných práv sťažovateľov týmto súdom, ktorý objektívne predmetný spis prevzal až 22. novembra 1996 po zániku Okresného súdu Bratislava – vidiek. V tomto čase už vo veci rozhodol krajský súd, ktorý 5. novembra 1996 rozhodnutím sp. zn. 13 Co 183/96 zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava – vidiek a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 22. novembra 1996 vydal zákonný sudca pokyn na doručenie rozsudku krajského súdu.

Dňa 10. júla 1997 vydal zákonný sudca pokyn zástupcovi sťažovateľa, aby predložil dedičské rozhodnutie po J. K.

Dňa 10. decembra 1997 Okresný súd Bratislava III urgoval predloženie požadovaného rozhodnutia.

Dňa 2. decembra 1997 doručil zástupca sťažovateľov vyjadrenie označené ako doplnenie odvolania.

Dňa 23. marca 1998 Okresný súd Bratislava III nariadil termín pojednávania na 16. apríl 1998.

Dňa 16. apríla 1998 sa konalo pojednávanie za účasti žalovaných, sťažovateľ ani jeho zástupca sa ho nezúčastnili a pojednávanie bolo odročené na 30. apríl 1998.

Dňa 27. apríla 1998 sťažovateľ doručil doplnenie svojho podania spolu s požadovaným dedičským rozhodnutím.

Dňa 30. apríla 1998 sa na pojednávaní nezúčastnili sťažovatelia ani ich zástupca, žalovaní sa zúčastnili osobne. Pojednávanie bolo odročené na 21. máj 1998 za účelom doplnenia dôkazov.

Dňa 18. mája 1998 Okresný súd Bratislava III vydal predbežné opatrenie, v ktorom zakázal nakladať s nehnuteľnosťou.

Dňa 7. mája 1998 zástupca žalovaných doložil do spisu vyjadrenie.

Dňa 12. mája 1998 žalovaní podali odvolanie proti uzneseniu o rozšírení účastníkov na strane žalovaných.

Dňa 21. mája 1998 bolo pojednávanie odročené na neurčito. Pojednávania sa zúčastnili zástupcovia oboch účastníkov.

Dňa 25. mája 1998 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené odvolanie žalovaných proti predbežnému opatreniu.

Dňa 12. októbra 1998 Okresný súd Bratislava III predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti predbežnému opatreniu. Spis bol vypravený 29. októbra 1998.

Dňa 10. februára 1999 Okresný súd Bratislava III zaslal krajskému súdu dodatky k odvolaniu.

Dňa 9. marca 1999 bol spis vrátený z krajského súdu bez rozhodnutia pre vady v doručení účastníčke v 5. rade.

Dňa 15. júna 2000 sa k veci vyjadrili žalovaní.

Dňa 18. septembra 2000 bol spis preložený do iného oddelenia.

Dňa 5. februára 2001 (č. 1. 279) sťažovateľ žiadal o podanie informácie o stave konania a urgoval rozhodnutie vo veci.

Dňa 7. februára 2001 zákonný sudca vydal pokyn kancelárii doručiť uznesenie o pribratí účastníka ako odporkyne v 5. rade E. L.

Uznesenie z 30. apríla 1998 bolo vypravené 7. februára 2001.

Dňa 16. februára 2001 sťažovateľ urgoval vytýčenie pojednávania vo veci.

Dňa 20. februára 2001 sa odporkyňa v 5. rade odvolala proti predbežnému opatreniu.

Dňa 13. marca 2001 bol spis s predkladacou správou predložený na rozhodnutie o odvolaní proti predbežnému opatreniu.

Dňa 19. marca 2001 manželka sťažovateľa zaslala Okresnému súdu Bratislava III list.

Dňa 2. apríla 2001 bol spis predložený krajskému súdu.

V spise na nachádzajú listy sťažovateľa krajskému súdu a na č. 1. 304 prípis Okresného súdu Bratislava III s podaním sťažovateľa adresovaným krajskému súdu, ktorý bol krajskému súdu doručený 12. apríla 2004.

Dňa 14. septembra 2001 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené rozhodnutie krajského súdu z 29. júna 2001 so spisom.

Dňa 5. septembra 2001 bolo krajskému súdu doručené podanie zástupcu žalovaných v 1. až 4. rade z 31. augusta 2001 podané Okresnému súdu Bratislava III.

Dňa 19. septembra 2001 vydal zákonný sudca pokyn na doručenie rozhodnutia krajského súdu.

Dňa 25. septembra 2001 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené oznámenie o vypovedaní plnej moci zástupcovi žalovaných.

Dňa 26. septembra 2001 bolo do spisu doložené nové splnomocnenie.

Dňa 11. októbra 2001 zástupca žalovaných doručil Okresnému súdu Bratislava III vyjadrenie.

Dňa 29. októbra 2001 sťažovateľ zaslal Okresnému súdu Bratislava III urgenciu.

Dňa 29. októbra 2001 Okresný súd Bratislava III opätovne doručoval uznesenie krajského súdu žalovanému v 3. rade.

Dňa 5. novembra 2001 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené vyjadrenie zástupcu žalovaných v 1. a 2. rade.

Dňa 6. novembra 2001 zákonný sudca opätovne vydal pokyn na doručenie uznesenia žalovanému v 3. rade.

Dňa 28. novembra 2001 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené oznámenie, že žalovaný v 3. rade zomrel 9. októbra 2001 a žalovaný vo 4. rade zomrel 17. októbra 2001.

Dňa 13. decembra 2001 zákonný sudca vydal pokyn zistiť stav v konaniach o dedičstve po žalovaných v 3. a 4. rade.

Dňa 20. decembra 2001 kancelária zistila spisové značky konaní.

Dňa 14. januára 2002 sťažovateľ poslal Okresnému súdu Bratislava III vyjadrenie s prílohami.

Dňa 24. januára 2002 Okresný súd Bratislava III zisťoval stav konania o dedičskej veci na Okresnom súde Malacky.

Dňa 1. februára 2002 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené oznámenie o stave konaní o dedičstve.

Dňa 5. februára 2002 sa k veci vyjadril zástupca žalovaných v 1. a 2. rade.

Dňa 14. februára 2002 Okresný súd Bratislava III zaslal prípis notárke, aby oznámila okruh dedičov po žalovaných.

Dňa 18. februára 2002 podpredseda Okresného súdu Bratislava III odpovedal sťažovateľom.

Dňa 27. februára 2002 notárka oznámila Okresnému súdu Bratislava III, že dedičkou je E. L. (žalovaná v 5. rade). Dňa 14. marca 2002 oznámila, že po ďalšom žalovanom je dedičkou tiež E. L.

Dňa 25. marca 2002 sťažovateľ zaslal Okresnému súdu Bratislava III vyjadrenie.

Dňa 6. mája 2002 Okresný súd Bratislava III určil termín pojednávania na 26. jún 2002.

Dňa 13. júna 2002 bol pripojený spis Okresného súdu Malacky sp. zn. 10 D 880/01.

Dňa 18. júna 2002 bol k veci pripojený spis Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 21 D 1275/01.

Dňa 20. júna 2002 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené nové splnomocnenie pre advokáta.

Dňa 25. júna 2002 žalovaný v 1. rade predložil nové splnomocnenie pre advokáta.

Dňa 26. júna 2002 bola Okresnému súdu Bratislava III doručená žiadosť žalovaného v 1. rade o odročenie pojednávania spolu s lekársnym dokladom.

Dňa 26. júna 2002 bolo pojednávanie odročené pre práceneschopnosť žalovaného v 1. rade na 9. október 2002.

Dňa 2. júla 2002 zákonný sudca vydal pokyn kancelárii na vytýčenie pojednávania na 9. október 2002.

Dňa 8. júla 2002 Okresný súd Bratislava III požiadal Mestský úrad Šamorín o zapožičanie spisu.

Dňa 17. júla 2002 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené oznámenie Mestského úradu Šamorín.

Dňa 19. júla 2002 Okresný súd Bratislava III požiadal o zapožičanie spisov Štátny okresný archív Šaľa.

Dňa 5. augusta 2002 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené vyjadrenie Štátneho okresného archívu Šaľa so žiadosťou o doplnenie údajov.

Dňa 28. augusta 2002 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené oznámenie o zmene splnomocnenia. V ten istý deň mu bolo doručené aj oznámenie o zastupovaní žalobcov.

Dňa 9. októbra 2002 sa vo veci konalo pojednávanie, ktorého sa nezúčastnili účastníci žiadnej zo strán a ktoré bolo odročené na 25. november 2002 s tým, že bude vyžiadany spis bývalého Okresného národného výboru Šamorín z roku 1950.

Dňa 30. októbra 2002 Okresný súd Bratislava III nariadil vo veci termín pojednávania na 25. november 2002.

Dňa 29. októbra 2002 Okresný súd Bratislava III zaslal žiadosti Štátnemu okresnému archívu Šaľa, ako aj Okresnému úradu Senec.

Dňa 17. októbra 2002 bol Okresnému súdu Bratislava III doručený prípis zástupcu žalovanej v 3. rade.

Dňa 15. novembra 2002 bola Okresnému súdu Bratislava III doručená správa Okresného úradu Senec.

Dňa 18. novembra 2002 bola Okresnému súdu Bratislava III doručená správa Štátneho okresného archívu Šaľa s prílohami.

Dňa 8. novembra 2002 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené splnomocnenie advokáta.

Dňa 25. novembra 2002 sa konalo pojednávanie bez účasti sťažovateľa, ktoré bolo odročené na 22. január 2003 za účelom získania spisov bývalého Okresného národného výboru Šamorín z roku 1950.

Dňa 30. decembra 2002 bol daný pokyn kancelárii vytýčiť termín pojednávania na 22. január 2003.

Dňa 13. januára 2003 bol zaslaný prípis Štátnemu okresnému archívu Šaľa.

Dňa 11. marca 2003 bolo Okresnému súdu Bratislava III doručené oznámenie zástupcu žalovaných.

Dňa 3. apríla 2003 bol podľa úradného záznamu spis pridelený inému senátu.

Dňa 23. mája 2003 sťažovateľ zaslal list podpredsedovi Okresného súdu Bratislava III.

Dňa 12. decembra 2003 sťažovateľ zaslal list podpredsedovi Okresného súdu Bratislava III.

Dňa 12. decembra 2003 podpredseda Okresného súdu Bratislava III odpovedal sťažovateľovi.

Dňa 16. júna 2004 bolo nariadené pojednávanie na 29. september 2004, ktoré bolo odročené, pretože spis ešte nebol doručený po zaslaní z ústavného súdu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdneho orgánu, pričom k naplneniu tohto práva dochádza až právoplatným súdnym rozhodnutím (II. ÚS 29/95, I. ÚS 55/97).

Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98 a iné).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 79/94, I. ÚS 70/98).

Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) aj Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu.

1. V posudzovanom konaní ide o žalobu o vydanie nehnuteľnosti. Z predložených vyjadrení, sťažnosti a spisu Okresného súdu Bratislava III ústavný súd zistil, že vo veci je problém so zabezpečením rozhodnutí bývalých štátnych orgánov z roku 1950, čo možno hodnotiť ako súčasť skutkovej zložitosti veci. Vec však nemožno považovať za právne zložitú.

2. Správanie sťažovateľov v konaní možno hodnotiť ako aktívne. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit' záver, že ich správanie alebo správanie ich právneho zástupcu prispelo nejakým spôsobom k zbytočným priet'ahom.

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, je postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd viazaný zákonnou úpravou ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde hodnotil len postup Okresného súdu Bratislava III, v ktorom sťažovatelia vidia porušenie svojich základných práv a slobôd. Vo veci od podania žaloby až do roku 1997 konal Okresný súd Bratislava – vidiek a tiež aj krajský súd.

Ústavný súd preskúmaval len postup Okresného súdu Bratislava III, pričom zistil, že od 1. júla 1997, keď dal pokyn kancelárii, ďalší úkon vykonal až 10. decembra 1997, keď urgoval zástupcu sťažovateľa (teda po 4 mesiacoch), a až 23. marca 1998 (po 3 mesiacoch) nariadil vo veci pojednávanie na 16. apríl 1998. Ďalšie obdobie, ktoré je potrebné Okresnému súdu Bratislava III vytknúť, je obdobie medzi 25. májom 1998, keď mu bolo doručené odvolanie proti predbežnému opatreniu, ktoré krajskému súdu predložil až 12. októbra 1998, teda po 5 mesiacoch. Na tomto mieste je potrebné poznamenať, že úkon nebol realizovaný vinou Okresného súdu Bratislava III, ale v dôsledku vady v doručení účastníkovi na strane žalovaných v 5. rade, a tak krajský súd pre túto vadu vec vrátil bez rozhodnutia 9. marca 1999. Od tohto obdobia Okresný súd Bratislava III nekonal až do 7. februára 2001, keď dal pokyn kancelárii doručiť uznesenie o príbratí účastníka ako žalovaného v 5. rade. Pre úplnosť je potrebné poznamenať, že v tomto období bol spis prevedený do iného oddelenia. Posledné obdobie, ktoré je Okresnému súdu Bratislava III potrebné vytknúť, je obdobie od 13. januára 2003, keď sa dožiadaním obrátil na Štátny okresný archív Šaľa, do 16. júna 2004, keď vytýčil termín pojednávania na 29. september 2004, teda po 16 mesiacoch. Spolu nekonanie, ktoré má znaky zbytočných priet'ahov, predstavuje obdobie 4 rokov a 4 mesiacov.

Nečinnosť Okresného súdu Bratislava III nemožno ospravedlniť jeho zlým personálnym obsadením. S ohľadom na uvedené nemožno obdobie predmetného konania

vedeného na tomto súde považovať z hľadiska požiadaviek čl. 48 ods. 2 ústavy za primerané a ani za ústavne akceptovateľné vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle citovaného článku ústavy. Ústavný súd preto dospel k záveru, že základné právo sťažovateľov, ktorého porušenie namietali, bolo porušené (bod 1 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie základných práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, môže ústavný súd prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou Okresného súdu Bratislava III došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa jeho rozhodnutia vo svojej veci (bod 2 výroku nálezu).

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadajú aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia po 100 000 Sk pre každého z nich, ktoré žiadajú uhradiť v lehote 10 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Výšku primeraného finančného zadosťučinenia zdôvodnili dlhotrvajúcou právnou neistotou.

Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd z čl. 127 ods. 3 ústavy a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Hoci ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a prikázal Okresnému súdu Bratislava III, aby konal bez prietahov, nemožno účinne odstrániť vzniknuté porušenie ich označeného základného práva len uplatnením tejto právomoci ústavného súdu. V dôsledku toho bolo potrebné rozhodnúť aj o primeranom finančnom zadosťučinení.

Vzhľadom na celkovú dobu konania Okresného súdu Bratislava III, na rozsah zbytočných prietahov v jej rámci, zohľadňujúc tiež charakter súdneho konania a citlivú povahu sporu, možno sumu 40 000 Sk pre každého sťažovateľa považovať za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 3, 4 a 5 výroku nálezu).

Vo zvyšnej časti požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd sťažovateľom nevyhovel (bod 7 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodoval aj o náhrade trov konania sťažovateľov. Právny zástupca žiadal uhradiť trovy právneho zastúpenia za dva úkony s paušálnou náhradou spolu vo výške 22 032 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom sťažovateľov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovatelia boli v konaní pred ústavným súdom úspešní, a preto bolo potrebné rozhodnúť o náhrade trov konania Okresným súdom Bratislava III.

Pri určení výšky náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom, a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu.

Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceníteľná peniazmi.

Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2004 predstavuje čiastku 4 540 Sk a hodnota režijného paušálu čiastku 136 Sk.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 2 citovanej vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 20 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní alebo obhajobe dvoch alebo viacerých osôb. Takto vypočítaná suma by predstavovala čiastku 22 612 Sk.

Zástupca sťažovateľov požadoval čiastku 22 032 Sk, ktorá neodporuje platným právnym predpisom a nepresahuje odmenu vypočítanú podľa citovanej vyhlášky, preto ústavný súd priznal sťažovateľom požadované trovy konania, ktoré zaviazal uhradiť Okresný súd Bratislava III (bod 6 výroku nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2004